

Hit går man

FÖRLAGEN

- ✓ Ordfront (Bellmansgatan 30)
- ✓ Leopard (S:t Paulsgatan 11)
- ✓ Modernista (Kvarngatan 10)

FIKEN

- ✓ Kaffe (S:t Paulsgatan 17)
- ✓ Mellqvist Kafébar (Hornsgatan 78)
- ✓ DropCoffee (Wollmar Yxkullsgatan 10)

ATELJÉERNA

- ✓ Mosebacke Ateljéhus (Fiskargatan 1)
- ✓ Ateljéhuset Glasbruksgatan 25 (Glasbruksgatan 25)
- ✓ Ateljéhuset Fjällgatan (Fjällgatan 23)

Prisindex

- ✓ Glas rött: 80:- (Bistro Süd)
- ✓ Dubbel macchiato: 15:- (Kaffe, S:t Paulsg.)
- ✓ Lägenhet: ca 65 000:-/kvm (Svensk fastighetsförmedling)

aristokrati

MOSEBACKE TORG

Marianne Ahrne, filmare.

Karin Eder-Ekman, huvudredaktör SVT Debatt.

Agneta Fagerström-Olsson, regissör, producent, manusförfattare.

Ulf Rolof, konstnär och skulptör.

Po Tidholm, kulturjournalist.

Viveka Vogel, författare och journalist.

SVARTENSGATAN

Sisela Lindblom, författare och dramatiker.

Sylvia Lindstrand, operasångare.

Alexander Skarsgård, skådespelare.

Peter Curman, poet, journalist och tidigare kulturchef på Aftonbladet.

KULTURSAFARI

Fyrtiosju meter över havet, vid kanten av det mörka Katarinaberget, på Mosebacke terrass i Stockholm, står Arvid Falk i öppningen av **Strindbergs Röda rummet**. Staden breder ut sig nedanför honom. Arvid Falk ska möta en Herr Struve, som skrivit "ljungande artiklar i arbetarfrågan", för att tala om att han lämnat sitt ämbete som notarie för att bli "litteratör". Struve blir förvånad och vill veta orsaken till att Falk "lämnar en bana som ger både ära och makt".

"Ära, åt dem som hava tillvälat sig makten, och makten åt de hänsynslösa", svarar Arvid Falk upproriskt, högt där uppe på Mosebacke terrass.

Södermalm ligger ovanför resten av huvudstaden. Man har alltid talat

på Söder", eller som Strindberg om hur "gaslyktorna tändes *ner* i staden". Söder vänder en nordlig bergssida mot resten av Stockholm. Det finns en klassmetaforik, och en motståndsbild, i själva geologin. En förkastningsbrant, ett fort, en klassisk bild av feodal överhet, har varit en del i forlandet av en identitetsmässig utkantstillvaro i relation till resten av Stockholm.

Nedanför berget ligger Slussen, politiken och makten. Eller kanske den slentrianmässiga bilden av makten som **Bengt Ohlsson** i sin krönika "När ska det röda rinna av kulturens fana" (DN 4/1) ville göra upp med. Han fann sig därmed inbegripen i ett kulturbråk som just utspelar sig i kvarteren kring Mosebacke. **Åsa Linderborg** svarade (AB 9/1) Bengt Ohlsson från sin lägenhet

på samma gata som Ohlssons i vad hon kallade "hummerknivsöder".

En ny story om Södermalm, en självvirkonisk. Kanske för att ta spjårn mot det uppenbara avståndet mellan berättelsen om Outsidersödermalm och verkligheten.

Ett avstånd väl illustrerat när **Ernst Brunner**, Maria Trappgränd 7, skrev en av de bostadsannonser han gjorde för mäklarfirmen Notar: "Ingen annanstans i stan kryper levern fram

lika grovknölig under revbensbågen som här."

Lägenheten, en tvåa och en halva på Krukmakargatan, skulle i dag värderas till minst tre miljoner.

På Södermalm har man sedan mellankrigstiden gjort sitt liv till något som angår fler än dem som bor där. Söderskildringarna har blivit Stockholmskildringarna. "Vårat gäng" sjöng 1939 låtar som "Stigbergsgatan 8 fyra trappor över går'n", **Harry Kullman** skrev om 30-talets Söder i *Gårdarnas krig*, på 60-talet tecknade **Per Anders Fogelström** Arbetarsöders historia från sitt hem på Sista Styvens Trappor, på 70-talet blev stadsdelen ett lustspel på tv i och med *Söderkåkar*; **Stig Claesson** fick personifiera söderkisen och har nu fått en park i trakterna kring **Tomas Tranströmers** hus. Ernst Brunner har skrivit en bok om Kocksgatan och en om Hornsgatan och Björn Ranelid en om Götgatan.

I sin guidebok *Ohlssons Stockholm* från 1993 skriver Bengt Ohlsson, som då "bara bott på Söder i tre år", att "Södermalm är ett sönderälskat och bortskämt barn". Lillebror i storstadens syskonskara, en individualismens borg.

I avhandlingen *Den folkliga staden* (1992) studerar urbansociologen **Mats Franzén** den "folkliga stadskulturen", en egensinnets utkantskultur på Södermalm, som "formades av sitt motstånd och spänningsförhållande till en 'högre kultur' som hela tiden försökte disciplinera den folkliga stadskulturen". Överheten i den mellankrigstid han undersöker var bland annat nykterhets- och barnavårdsnämnder, själva skötsamheten. På Söder, skriver Franzén, "symboliskt, socialt och fysiskt avskilt från resten av Stockholm, hade den folkliga stadskulturen efter svenska förhållanden unika förutsättningar". Symboliskt, socialt och fysiskt avskilt. Södermalm, ett unikt laboratorium.

Kanske hade Bengt Ohlssons artikel aldrig kunnat skrivas i någon annan del av huvudstaden än hemma hos det bortskämda, isolerade barnet Södermalm.

Där Arvid Falks utrop till Struve ekar med auktoriteten hos en Fröken Ur från Mosebackehöjden, och tar ut avståndet till staden nedanför: "För övrigt avskyr jag samhället, ty det vilar ej på fritt fördrag, det är en vävnad av lögn – och jag flyr det med nöjevist!"

Dan Hallemar

kulturen@expressen.se

HÖGBERGSGATAN

Maria Schottenius, journalist, tidigare kulturchef DN.

Olle Svenning, författare och Aftonbladet-kolumnist.

Bengt Ohlsson, författare och krönikör.

Åsa Linderborg, kulturchef Aftonbladet.

Helena von Zweigbergk, författare.

Johan Rabaeus, skådespelare.

Monica Gunne, Aftonbladetprofil.

Eagle-Eye Cherry, musiker.

Camilla Thulin, modeskapare.

Leif André, skådespelare.

Gustaf Skarsgård, skådespelare.

Bill Skarsgård, skådespelare.

STIGBERGSGATAN

Tomas Tranströmer, poet, Nobelpristagare.

LILLA ERSTAGATAN

Johan Ulveson, skådespelare.

FOLKUNGAGATAN

Per Ahlmark, exfolkpartiledare och författare.

Ove Säverman, journalist.

Fredrik Virtanen, journalist och Karolina Ramqvist, författare.

GÖTGATAN

Lennart Hagerfors, författare.

Lotta Köhlhorn, illustratör.

Jannike Åhlund, verksamhetsledare Bergmangårdarna och Bergmancenter.

